

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETO ODELJENJE

**SLUČAJ SAINT-PAUL LUXEMBOURG S. A. PROTIV
LUKSEMBURGA**

(Predstavka br. 26419/10)

PRESUDA

STRAZBUR

18. april 2013.

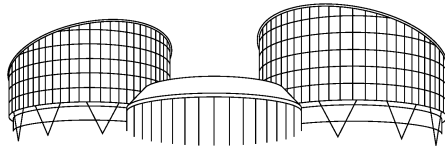
PRAVOSNAŽNO

18. jul 2013.

Ova presuda je pravosnažna pod okolnostima utvrđenim u članu 44. stav 2. Konvencije. Može podlegati redaktorskim intervencijama.

Ova presuda je prevedena na srpski jezik u okviru zajedničkog programa Evropske unije i Saveta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022” i projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Srbiji (JUFREX)”. Ovaj nezvanični prevod se objavljuje uz podršku Evropske unije i Saveta Evrope, ali pod isključivom odgovornošću prevodioca (Alpha Team One).

Izraženi stavovi ne izražavaju nužno mišljenja Evropske unije.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

U slučaju *Sent-Pol Luksemburg S. A. protiv Luksemburga*,
Evropski sud za ljudska prava (Peto odeljenje), zasedajući u veću u čijem su sastavu bili:

Mark Filiger (*Mark Villiger*), *predsednik*,
Angelika Nusberger (*Angelika Nußberger*),
Boštjan M. Zupančič,
En Pauer-Ford (*Ann Power-Forde*),
Andre Potocki (*André Potocki*),
Paul Lemens (*Paul Lemmens*),
Helena Jederblom (*Helena Jäderblom*), *sudije*,
i Klaudija Vesterdik (*Claudia Westerdiek*), *sekretar Odeljenja*,

Posle rasprave na zatvorenoj sednici 19. marta 2013,
Izriče sledeću presudu, koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Predmet je formiran na osnovu predstavke (br. 26419/10) koju je protiv Velikog Vojvodstva Luksemburga Evropskom sudu za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) po osnovu člana 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija ili EKLJP) podnelo luksemburško preduzeće *Sent-Pol Luksemburg S. A.* (u daljem tekstu: preduzeće podnosilac predstavke) 26. aprila 2010.

2. Preduzeće podnosilac predstavke zastupala je S. Azizi, advokat iz Luksemburga. Luksemburšku vladu (u daljem tekstu: Država) zastupao je njihov zvanični zastupnik M. Teves (*M. Thewes*), advokat iz Luksemburga.

3. Preduzeće podnosilac predstavke tvrdilo je da mu je bilo povređeno pravo na slobodu izražavanja i pravo na poštovanje njegovog „doma” (*domicile*).

4. Država je 5. decembra 2011. obaveštena o predstavci.

5. G. D. Špilman (*D. Spielmann*), sudija izabran sa liste Luksemburga, povukao se iz predmeta (Pravilo 28. Poslovnika Suda). Predsednik veća je shodno tom pravilu imenovao A. Nusberger, sudiju izabranu sa liste Nemačke da zaseda kao *ad hoc* sudija (član 26. stav 4. Konvencije i Pravilo 29. stav 1. Poslovnika Suda).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

6. Preduzeće koje je podnosilac predstavke ima registrovano sedište u Luksemburgu.

7. List koji izlazi na portugalskom jeziku *Kontakto Semanario* (*Contacto Semanário*) (u daljem tekstu: *Kontakto*), čiji je izdavač preduzeće podnosilac predstavke u Luksemburgu, objavio je 17. decembra 2008. godine članak u kome je opisao položaj porodica koje su izgubile starateljstvo nad svojom decom. Navodno je Centralno odeljenje za socijalni rad (SCAS) iniciralo da se oduzme starateljstvo u slučajevima o kojima je reč. Novinar je izvestio o slučaju dvoje tinejdžera i socijalnom radniku koji se bavio njihovim slučajem i pritom je naveo imena. Devojčica je navodno pretrpela pokušaj silovanja, dok je dečak navodno opekao druga cigaretom. U potpisu članka pisalo je Domingos Martins.

8. Na spisku akreditovanih novinara Saveta za štampu u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu nema novinara pod tim imenom. Na spisku se nalaze imena nekoliko stotina novinara čija su prezimena poređana po abecedi. Pod slovom „D” nalazi se novinar koji se zove De Araužo Martins Domingos Alberto (*De Araujo Martins Domingos Alberto*).

9. Socijalni radnik se pritužio zbog tog članka direktoru SCAS, koji se nakon toga obratio državnom tužiocu smatrajući da objavljeni tekst predstavlja klevetu kako tog konkretnog socijalnog radnika, tako i pravosudnog i socijalnog sistema Luksemburga u celini. Socijalni radnik je 5. januara 2009. takođe podneo zvaničnu prijavu.

10. Javni tužilac Okružnog suda u Luksemburgu je 30. januara 2009. pokrenuo sudsku istragu protiv jednog ili više nepoznatih lica zbog povrede člana 38. Zakona o dobrobiti mladih (izmenjenog i dopunjenog), od 10. avgusta 1992, kao i za klevetu ili povredu časti i ugleda.

11. Istražni sudija je 30. marta 2009. izdao nalog za pretres i zaplenu koji se odnosio na sedište preduzeća podnosioca predstavke, u svojstvu izdavača glasila *Kontakto*, radi pretresa i zaplene dokumenata i stvari, u kakvom god da se obliku i na kakvom god medijumu da se ti dokumenti nalaze, koji su povezani sa krivičnim delima povodom kojih se istraga vodi, uključujući svaki element koji bi mogao doprineti identifikovanju počinioca krivičnog dela o kojem je reč ili zaposlenog u listu „*Kontakto*” koji je objavio predmetni članak objavljen u „*Kontaktu*” 17. decembra 2008.

12. Policajci su 7. maja 2009. s nalogom došli u prostorije lista (u sedište preduzeća koje je podnosilac predstavke). Država je objasnila da je, kada su istražitelji posetili prostorije lista, cilj te istražne mere bio, kako su naveli, isključivo da se identifikuje autor predmetnog članka. Država je kao dokaz navela sledeći pasus policijskog izveštaja o pretresu od 11. maja 2009. (original na nemačkom jeziku):

Kako bi se utvrdio identitet autora članka... istražni organ [istražni sudija] izdao je nalog za pretres. Pre izvršenja tog naloga postupak je razjašnjen sa istražnim organom [istražnim sudijom]. Odlučeno je da je pretres vezan isključivo za jasnu identifikaciju autora članka.

13. Novinar koji je napisao članak predao je policijskim službenicima primerak lista, svoju beležnicu, razne dokumente (uključujući sudske odluke o onima o kojima se piše u članku) na kojima se članak temeljio, kao i kompjuterski fajl i *CD* sa tekstom članka. Iz spisa predmeta vidi se da je novinar uz pomoć advokata izdavačke kuće i glavnog urednika *Kontakta* u vreme pretresa potpisao zapisnik o pretresu ne koristeći pritom mogućnost da doda neki svoj komentar.

14. Prema navodima preduzeća koje je podnosilac predstavke njihova saradnja je bila iznuđena zato što su policijski službenici ubedili novinara da s obzirom na nalog za pretres i zaplenu nema nikakvu drugu mogućnost do da saraduje.

Međutim, iz internog izveštaja preduzeća koje je podnosilac predstavke od 8. maja 2009. ispostavlja se da je novinar rekao policijskim službenicima da *nema ništa protiv da im preda kopiju [svojih] beležaka*, kao i da je glavni urednik lista sugerisao da preda elektronsku verziju članka policijskim službenicima. U istom izveštaju navodi se da je policijski službenik ubacio *USB* memorijsku karticu u računar tog novinara. Preduzeće koje je podnosilac predstavke istaklo je da ne zna da li je policijski službenik pritom kopirao neki fajl, iako se iz spisa predmeta vidi da policijski službenici ni u jednom trenutku nisu bili ostavljeni sami u prostorijama. Kada je policijski službenik ubacio *USB* memorijsku karticu u računar, tu je bio advokat preduzeća koje je podnosilac predstavke i nije izrazio nikakvu primedbu.

U policijskom izveštaju o pretresu od 11. maja 2009. navodi se da je novinar, uz saglasnost glavnog urednika, rekao da je spreman da saraduje s policijom. Policijski službenici su odgovorili da nisu očekivali nikakvu drugu reakciju, ali su mu ipak predali nalog istražnog sudije objasnivši da bi, ako bi on odbio da saraduje, mogao biti izvršen pritisak.

15. U policijskom izveštaju od 11. maja 2009. takođe se ukazuje na to da je novinar dobrovoljno predao svoju beležnicu i primerak članka policijskim službenicima. Takođe je ponudio da im pokaže iako to od njega nije bilo traženo, verziju članka pripremljenu u njegovom računaru i ponudio im je primerak. Naposletku on im je predao i set dokumenata. Policijski službenici su zabeležili da su im sve stvari koje su poneli bile dobrovoljno predate i isključivo su date u svrhu oslobađanja novinara od optužbi za koje je sumnjičen, te da uopšte nije bilo govora o zaštiti izvora. U zaključku naglasili su da je cela operacija, koja je trajala između 12 i 15 minuta, protekla bez ikakvog pritiska i u učtivoj atmosferi punoj poštovanja.

16. Pred domaćim sudovima nisu iznete nikakve primedbe u vezi sa tačnošću policijskog izveštaja niti u vezi sa evidencijom zaplenjenih stvari.

17. Preduzeće koje je podnosilac predstavke i novinar obratili su se je 10. maja 2009. *chambre du conseil* Okružnog suda sa zahtevom da se nalog za pretres i zaplenu i izvršenje tog naloga proglase ništavima.

18. Istražni sudija je 11. maja 2009. na sopstvenu inicijativu naložio da se obustavi pretres i vrate svi dokumenti i stvari koje su oduzete prilikom pretresa.

19. *Chambre du conseil* Okružnog suda je 20. maja 2009. donelo odluku da je bio neosnovan zahtev da se proglasi ništavost naloga za pretres i samog pretresa.

20. U saopštenju od 29. maja 2009. preduzeće koje je podnosilac predstavke i novinar izjavili su novu žalbu protiv te odluke.

21. *Chambre du conseil* Apelacionog suda je 27. oktobra 2009. potvrdilo rešenje na koje je bila izjavljena žalba.

22. Preduzeće koje je podnosilac predstavke nije obavestilo Sud ni o kakvoj akciji preduzetoj povodom tog pretresa njegovih prostorija.

II. MERODAVNO UNUTRAŠNJE PRAVO I PRAKSA

23. Merodavne odredbe Zakona o građanskopravnoj odgovornosti države i javnih vlasti, od 1. septembra 1988. godine, glase kako sledi:

Član 1.

Država i druga javnopravna lica u obavljanju svojih javnih dužnosti snose odgovornost za svaku štetu prouzrokovanu neadekvatnim funkcionisanjem njihove upravne i pravosudne službe, koja postane *res judicata*.

Međutim, tamo gde bi s obzirom na prirodu i cilj radnje kojom je naneta šteta bilo nepravično preneti na građanina odgovornost za ispravljanje predmetne štete, isplaćuje se obeštećenje, čak i onda kada nije dokazano neadekvatno funkcionisanje službe ako je šteta vanredna i izuzetna i da se ne može pripisati nemaru žrtve.

24. Merodavne odredbe Zakona o dobrobiti mladih, od 10. avgusta 1992, glase kako sledi:

Član 38.

Zabranjeno je da se objavljuje ili prenosi rasprava vođena pred omladinskim sudom i to na bilo koji način, bez razlike.

Isto važi za objavljivanje ili prenošenje bilo koje činjenice iz koje se može otkriti identitet ličnosti maloletnika koji su izloženi krivičnom gonjenju ili na koje se primenjuje neka od mera pobrojanih u daljem tekstu ovog člana.

...

Za dela opisana u ovom članu zaprećena je kazna zatvora između osam dana i šest meseci, i novčana kazna između 251 i 10.000 evra, ili bilo koja od tih dveju kazni.

25. Odredbe Krivičnog zakonika o povredi ugleda i časti i kleveti glase kako sledi:

Član 443.

Svako ko u dole utvrđenim okolnostima zlonamerno optuži drugo lice za nešto što nužno nanosi štetu ugledu tog lica ili ga izloži javnom preziru proglašava se krivim za klevetu ako u slučajevima u kojima je po zakonu moguće dokazati takvu optužbu nije predložen nijedan takav dokaz. To lice se proglašava krivim za klevetu ako zakon ne dozvoljava da se takav dokaz priloži u spis.

Lice odgovorno u smislu člana 21. Zakona o slobodi izražavanja u medijima, od 8. juna 2004, nije... krivo za povredu ugleda ili klevetu.

1) Ako u slučajevima u kojima zakon dozvoljava da se dokaže optužba takav dokaz ne bude predložen, a lice koje je odgovorno u smislu gore pomenutog člana 21, pod uslovom da je preduzelo potrebne pravne korake, dokaže pomoću bilo kog raspoloživog pravnog leka da je imalo dovoljno razloga da zaključi da su izrečene optužbe tačne i da postoji pretežni javni interes za širenje informacija o kojima je reč...

26. Član 21. Zakona o slobodi izražavanja u medijima, od 8. juna 2004, glasi kako sledi:

Gradanskopravnu ili krivičnu odgovornost za svaku grešku počinjenu kroz medije snosi konkretan zaposleni kada je njegovo ime poznato; ako ime nije poznato, odgovornost snosi urednik ili emiter.

27. Zakonik o krivičnom postupku ne sadrži izričitu odredbu o dobrovoljnom predstavljanju ili predaji stvari u toku sudske istrage koja je pokrenuta. Zaplene ili oduzimanja stvari po nalogu suda predstavljaju normalan način prikupljanja stavki potrebnih u sklopu istrage. Relevantne odredbe o pretresima i zapleni u Zakoniku o krivičnom postupku glase kako sledi:

Član 51. stav 1.

Istražni sudija sprovodi u skladu sa zakonom sve istražne mere i radnje koje smatra korisnima za utvrđivanje istine. On prikuplja i proverava podjednako pažljivo činjenice i okolnosti koje inkriminišu optuženog, kao i one činjenice i okolnosti koje potvrđuju njegovu odbranu.

Član 65. stav 1.

Pretresi se vrše na svakom mestu na kome se mogu naći predmeti koji bi mogli biti od pomoći za utvrđivanje istine.

Član 66. stav 1.

Istražni sudija zaplenjuje sve predmete, dokumente, stvari i druge stavke iz člana 31. stav 3.

Član 31. stav 3.

Istražni sudija zaplenjuje sve predmete, dokumente i stvari koje su korišćene za izvršenje krivičnog dela ili ako je postojala namera da na taj način budu iskorišćene, kao i one koje su predstavljale predmet krivičnog dela i sve dobiti očigledno ostvarene izvršenjem krivičnog dela, kao i, u celini uzev, sve što može pomoći za utvrđivanje istine i čije korišćenje može omesti napredak u istrazi ili podleže konfiskaciji ili restituciji.

PRAVO

I. PRIHVATLJIVOST

28. Država je iznela primedbu o neprihvatljivosti predstavke zbog toga što, kako je navela, nisu bili iscrpljeni svi domaći pravni lekovi. Država je navela da je preduzeće koje je podnosilac predstavke trebalo da pokrene postupak za naplatu odštete pred Državom zbog manjkavog funkcionisanja državne sudske službe, prema članu 1. Zakona o građanskopravnoj odgovornosti države i javnih vlasti, od 1. septembra 1988. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 1988). Potkrepljujući tu primedbu Država se pozvala na sudsku odluku kojom je jedan domaći sud presudio Državi zbog prekomerne dužine niza sudskih postupaka. Država je objasnila da domaći sudovi nisu mogli da primene načelo *res judicata* u slučaju ovog preduzeća koje je podnosilac predstavke zbog toga što odluke koje je doneo *chambre du conseil* ne predstavljaju *res judicata*. Država je takođe priložila presudu od 16. decembra 2005. koju je doneo Okružni sud u Luksemburgu, kao i presudu od 10. decembra 2009. u kojoj je Apelacioni sud potvrdio presudu Okružnog suda proglašivši odgovornost luksemburške države za štetu prouzrokovanu pretresom, saglasno članu 1. stav 1. Zakona iz 1988. godine. Inače bi preduzeće koje je podnosilac predstavke uvek moglo da traži naknadu za štetu prema članu 1. stav 1. Zakona iz 1988, kojim je utvrđena obaveza da se isplati šteta žrtvama, čak i onda kada funkcionisanje državnih službi u celini nije bilo manjkavo u slučajevima flagratne nepravde.

29. Preduzeće podnosilac predstavke tvrdilo je da treba odbaciti primedbu po kojoj je predstavka navodno neprihvatljiva zbog toga što je delotvornost pravnog leka na koji Država ukazuje utvrđena jedino u predmetima u kojima se radilo o nerazumnoj dužini postupaka. Štaviše, preduzeće podnosilac predstavke navelo je da član 1. Zakona iz 1988. godine sadrži i izričitu rezervu u vezi s načelom *res judicata* koja znači da sudovi kada rešavaju u postupcima po zahtevu za naknadu štete na osnovu tog zakona ne mogu presuditi protiv države ni zbog kakve nepravde koju su parničari pretrpeli usled sudske odluke (kao što je presuda koju je u ovom konkretnom predmetu donelo *chambre du conseil* Apelacionog suda 27. oktobra 2009) koja predstavlja *res judicata*.

30. ESLJP ponavlja da su jedini pravni lekovi za koje Konvencija u svom članu 35. stav 1. nalaže da budu iscrpljeni oni lekovi koji se odnose na povrede navedene u predstavci i koji su u isto vreme dostupni i dovoljni. Postojanje takvih lekova mora biti dovoljno izvesno ne samo u teoriji nego i u praksi, a ako to nije slučaj, onda ti pravni lekovi nemaju potrebnu dostupnost i delotvornost; tužena država je dužna da utvrdi da su ti različiti uslovi ispunjeni [vidi *Leandro Da Silva protiv Luksemburga*, br. 30273/07, stav 42, 11. februar 2010. i *Paksas protiv Litvanije [GC]*, br. 34932/04, stav 75, ECHR 2011. (izvodi)].

31. ESLJP smatra da se primeri koje navodi Država kao primeri u kojima se pravni lek prema članu 1. stav 1. Zakona iz 1988. pokazao uspešnim razlikuju od ovog konkretnog predmeta. Kada se radi o dužini postupaka i predmetima koji se vode po tom osnovu, posebna pažnja se obraća na marljivost i posvećenost sudova, a ne na kvalitet njihove sudske aktivnosti. S druge strane, u predmetu u kome je doneta konačna odluka presudom Apelacionog suda od 10. decembra 2009. nije se radilo načelno o pretresu nego o načinu na koji je pretres izveden. Apelacioni sud je u suštini saopštio da *u postupku u kome pokretač parničnog postupka nastoji da dokaže odgovornost države u odnosu na izvršenje pretresa koji je svojim rešenjem naložio istražni sudija nije prihvatljivo usredsrediti se na raspravu o pitanju zakonitosti, hitnosti i nužnosti preduzimanja te istražne mere*. Prema tome, Država nije dokazala da bi sudovi kojima bi se pokretač parničnog postupka obratio prema Zakonu iz 1988. godine imali nadležnost da procene nužnost istražne mere budući da predloženi dokazi pokazuju da samo istražni sudija ima takvu nadležnost. Međutim, Država nije dokazala da bi i dalje bilo moguće obratiti se istražnom sudiji u tom pitanju. Osim toga, Država nije navela nijedan primer da su parničari dobili obeštećenje u skladu sa članom 1. stav 2. Zakona iz 1988. Prema tome, Država nije dokazala da postoji delotvoran pravni lek koji nije primenjen.

32. U takvim okolnostima primedba o neprihvatljivosti koju je Država iznela mora biti odbačena.

33. ESLJP konstatuje da predstavka nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3. tačka (a) Konvencije. Osim toga, ESLJP konstatuje da predstavka nije neprihvatljiva ni po jednom drugom osnovu. S tih razloga, predstavka mora biti proglašena prihvatljivom.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 8. KONVENCIJE

34. Preduzeće koje je podnosilac predstavke navelo je da je pretresom koji je izvršen u prostorijama lista koji ono objavljuje i poseduje prekršena nepovredivost njegovog registrovanog sedišta (njegovog „doma”) i da je to mešanje bilo nesrazmerno u svetlu člana 8. Konvencije, koji glasi kako sledi:

1. Svako ima pravo na poštovanje svog... doma....

2. Javne vlasti neće se mešati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, javne bezbednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

35. Država se usprotivila tom argumentu. Ona je osporila samu činjenicu da se tu moglo raditi o mešanju tvrdeći da je novinar koji radi u preduzeću koje je podnosilac predstavke dobrovoljno sarađivao u meri o kojoj je reč kako bi dokazao da je preduzeo neophodne korake u smislu člana 443. Krivičnog zakonika. Alternativno, Država je smatrala da je mešanje o kome

je reč bilo zakonski opravdano, da se njime težilo legitimnom cilju sprečavanja nereda i kriminala i zaštiti prava i sloboda drugih, kao i da je ono bilo neophodno u demokratskom društvu. U suočenju s činjenicama koje su predstavljale *prima facie* dokaz delikata, sudske vlasti su morale da sprovedu traženu istragu kako bi utvrdile sve okolnosti predmeta o kome je reč. Država je navela da se izdavačke kuće ne mogu izuzeti od primene krivičnog zakonodavstva, kao i da je sporni članak objavljen pod imenom i prezimenom koje se kao takvo ne pojavljuje na spisku novinara koji su zvanično akreditovani u Luksemburgu, što je onda zahtevalo da se pokrene istrag kako bi se ustanovilo ko je autor članka. Osim toga, to mešanje je bilo prilično neintruzivno s obzirom da policijski službenici nisu aktivno izvršili pretres u potrazi za dokumentima, da je sve dokumente koje su oni oduzeli dobrovoljno predao sam novinar i da je zaplena, u stvari, bila u najboljem interesu samog novinara i izdavačke kuće. Sem toga, istražni sudija je samo vršio svoju dužnost jer je imao obavezu da prikupi i optužujuće i oslobađajuće dokaze, a oduzimanje, odnosno zaplena bila je jedini način da se preuzme vlasništvo nad predmetima, čak i onda kada se ti predmeti dobrovoljno predaju.

36. Preduzeće koje je podnosilac predstavke navelo je, s druge strane, da je bilo primorano na saradnju i da po samoj svojoj prirodi pretres predstavlja mešanje u njegovo pravo na nepovredivost privatne adrese („doma”). U ovom konkretnom slučaju pretres je bio nesrazmeran zato što je trebalo da se opravda nekim drugim ciljevima, a ne ciljem utvrđivanja identiteta autora članka, koji je mogao lako i brzo da bude identifikovan. Čak i da je ta identifikacija autora članka zaista bila cilj pretresa, sam pretres bi bio nesrazmeran jer su sudovi imali na raspolaganju i druga sredstva za pribavljanje te informacije, pa su tako mogli da pišu glavnom uredniku i traže njegovu potvrdu novinarskog autorstva.

37. ESLJP pre svega naglašava da pojam „dom” u članu 8. stav 1. ne obuhvata samo dom ili kuću fizičkog lica, privatnog pojedinca. Reč *domicile* u francuskoj verziji člana 8. ima šire značenje od reči „dom” (*home*) i može se na primer takođe odnositi i na profesionalnu kancelariju nekog lica. Prema tome izraz „dom” treba tumačiti u tom smislu da on obuhvata i registrovano sedište preduzeća kojim upravlja privatna ličnost i registrovano sedište pravnog lica, kao i filijale i druge poslovne prostorije (vidi *Buck protiv Nemačke*, br. 41604/98, stav 31, ECHR 2005-I; vidi takođe *Société Colas Est i drugi protiv Francuske*, br. 37971/97, stav 41, ECHR 2002-III i *Wieser and Bicos Beteiligungen GmbH protiv Austrije*, br. 74336/01, stav 43), kao i u slučaju preduzeća koje je podnosilac predstavke.

38. Činjenica da su novinari i drugi zaposleni u preduzeću koje je podnosilac predstavke saradivali s policijom ne može se tumačiti kao nešto čime je umanjena intruzivnost pretresa i s njim povezane plenidbe. ESLJP je već imao prilike da ustanovi da saradnja pod pretnjom pretresa ne može da poništi činjenicu da jedan takav čin automatski predstavlja mešanje (vidi, *mutatis mutandis*, *Sanoma Uitgevers B.V. protiv Holandije* [GC], br.

38224/03, stavovi 68–70, 14. septembar 2010). Isto tako, u ovom slučaju nije navedeno da bi izostanak saradnje sprečio policijske službenike da izvrše pravni nalog koji im je poveren. Naprotiv, policijski službenici su jasno stavili do znanja da oni mogu silom da sprovedu tu meru ako druga strana odbije da saraduje (vidi stav 14, gore).

39. S tih razloga ESLJP smatra da pretres i plenidba sprovedeni u registrovanom sedištu preduzeća koje je podnosilac predstavke moraju da se tumače kao „mešanje” u ostvarivanje prava preduzeća koje je podnosilac predstavke prema članu 8. stav 1. Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, *Roemen and Schmit protiv Luksemburga*, br. 51772/99, stav 65, ECHR 2003-IV).

40. Takvo mešanje predstavlja povredu člana 8. ako nisu ispunjeni zahtevi utvrđeni u članu 8. stav 2, to jest ako nije u skladu sa zakonom, ako se njime ne teži ostvarenju jednog od ciljeva utvrđenih u tom stavu i ako nije neophodno u demokratskom društvu.

41. U svetlu članova 51, 65, 66. i 31. Zakonika o krivičnom postupku, ESLJP je saglasan sa strankama u sporu da je mešanje bilo „u skladu sa zakonom”.

42. Osim toga, ESLJP smatra da se tim mešanjem, koje je bilo sprovedeno zato da bi se utvrdio pravni identitet lica protiv koga je poveden postupak u okviru sudske istrage i da se razjasne okolnosti u vezi sa mogućim izvršenjem krivičnog dela, težilo „legitimnom cilju”, konkretno sprečavanju nereda i kriminala. Osim toga, u spornom članku je ukazano na moguću odgovornost socijalnog radnika i navedeno je njegovo ime, kao i imena maloletnika o kojima je reč, i o svima njima su navedeni prilično detaljni podaci. Iz tog ugla, mešanjem se takođe sledilo još jednom legitimnom cilju, a to je zaštititi prava drugih.

43. Kada je reč o tome da li je to mešanje bilo „neophodno”, ESLJP ponovo ističe da se „izuzeci utvrđeni u članu 8. stav 2. moraju usko tumačiti, a potreba za njima u svakom datom slučaju mora biti uverljivo dokazana” (vidi *Crémieux protiv Francuske*, 25. februar 1993, stav 38, Series A br. 256-B).

44. ESLJP konstatuje da je u ovom slučaju novinar potpisao svoj članak imenom i prezimenom Domingos Martins. Iako se na spisku zvanično akreditovanih novinara u Luksemburgu to ime ne nalazi, na spisku se svakako nalazi ime De Araujo Martins Domingos Alberto, koje sadrži sve elemente imena pod kojim je članak objavljen. Osim toga, na spisku akreditovanih novinara ne pojavljuje se nijedno drugo ime koje bi sadržalo te elemente. Na spisku akreditovanih novinara takođe pored imena De Araujo Martins Domingos Alberto stoji da radi za list *Kontakt*. Prema tome, sličnost u imenima, ekskluzivnost elemenata imena i veza sa listom o kojem je reč grade očiglednu vezu između autora spornog članka i lica koje se pojavljuje na spisku. Na osnovu svih tih elemenata istražni sudija je mogao da počne tako što bi naložio primenu neke manje intruzivne mere nego što je pretres kako

bi potvrdio identitet autora članka ako je i dalje smatrao da je takav korak neophodan. S obzirom na sve navedeno, pretres i plenidba bili su nepotrebni u toj fazi.

45. Mere zbog kojih je preduzeće uputilo predstavku, prema tome, nisu bile srazmerne težnji ka ostvarenju legitimnih ciljeva o kojima je ovde reč.

46. Prema tome, u datom slučaju bio je prekršen član 8. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANA 10. KONVENCIJE

47. Preduzeće koje je podnosilac predstavke pritužilo se da je prekršena njegova sloboda izražavanja. Po njegovom mišljenju, na spornu meru može se izraziti primedba zbog toga što je bila vezana za traganje za novinarskim imenima i što je imala dejstvo zastrašivanja. Pritom se preduzeće koje je podnosilac predstavke pozvalo na član 10. Konvencije, koji glasi kako sledi:

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprečava države da zahtevaju dozvole za rad televizijskih, radio i bioskopskih preduzeća.

2. Pošto korišćenje ovih sloboda povlači dužnosti i odgovornosti, ono se može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbednosti, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, sprečavanja otkrivanja obaveštenja dobijenih u poverenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

48. Država je taj argument osporila pozivajući se suštinski na isti osnov na koji se pozvala kada je osporila pritužbu po članu 8. Država je takođe navela da pretres ni u kom slučaju nije bio vezan za pronalaženje novinarskih izvora jer su ti izvori već bili utvrđeni.

49. ESLJP ponavlja da je zaštita novinarskih izvora jedan od nosećih stubova slobode štampe. Bez takve zaštite izvori mogu biti odvraceni od toga da pružaju pomoć štampi u informisanju javnosti o pitanjima od javnog interesa. Usled toga presudno važna funkcija čuvara javnog interesa koju štampa ima može biti podrivena i to se može negativno odraziti na sposobnost medija da pružaju tačne i pouzdane informacije (vidi, između mnogih drugih autoriteta, *Martin i drugi protiv Francuske*, br. 30002/08, stav 59, 12. april 2012; *Roemen and Schmit*, gore navedeno, stav 46; *Tillack protiv Belgije*, br. 20477/05, stav 53, 27. novembar 2007; *Thoma protiv Luksemburga*, br. 38432/97, stav 45, ECHR 2001-III; *Cumpănă and Mazăre protiv Rumunije [GC]*, br. 33348/96, stav 93, ECHR 2004-XI i *Sanoma Uitgevers B. V. protiv Holandije*, gore navedeno, stav 50).

50. ESLJP razume pojam „novinarskog izvora” kao „svako lice koje daje informacije novinaru”; po njegovom poimanju, „informacije kojima se identifikuje izvor” obuhvataju, u meri u kojoj verovatno mogu dovesti do identifikacije lica, kako „činjenične okolnosti u kojima novinar dobija

informacije od izvora”, tako i „neobjavljeni sadržaj informacija koji izvor da novinaru” (vidi *Telegraaf Media Nederland Landelijke Media B. V. i drugi protiv Holandije*, br. 39315/06, stav 86, 22. novembar 2012).

51. ESLJP je ranije već zastupao stanovište da pretresi novinarskih domova i radnih mesta u svrhu identifikacije državnih službenika koji su novinarima dali poverljive informacije predstavlja mešanje u njihova prava prema članu 10. stav 1. (vidi *Martin i drugi protiv Francuske*, br. 30002/08, stav 70, 12. april 2012; *Roemen et Schmit*, gore navedeno, stav 47; *Ernst i drugi protiv Belgije*, br. 33400/96, stav 94, 15. jul 2003; *Tillack*, gore navedeno, stav 56; kao i *Sanoma Uitgevers B. V.*, gore navedeno, stav 61).

52. U predmetu *Roemen and Schmit* (gore navedenom, stav 47), izvršenjem naloga za pretres i plenidbu u prostorijama koje su koristili novinari o kojima je reč nije se došlo do željenih informacija. Stoga je ESLJP zaključio (stav 57) da je taj nalog bio drastičnija mera nego nalog da se otkrije identitet izvora zato što su istražitelji koji su upali na radno mesto novinara nenajavljeno i naoružani nalogom za pretres imaju veoma široka ovlašćenja jer, po definiciji, imaju pristup celokupnoj dokumentaciji koju novinar poseduje.

53. U ovom konkretnom slučaju Država je demantovala da je cilj pretresa i plenidbe o kojima je reč bio da se utvrde novinarski izvori.

54. ESLJP primećuje da u spisu predmeta nema ničega što bi ukazivalo da su nađeni bilo kakvi drugi izvori osim onih koji su već objavljeni u članku. Ipak, u svetlu načina na koji ESLJP razume informacije koje verovatno mogu dovesti do identifikacije izvora, kao i s obzirom na obim ovlašćenja koje na osnovu dobijenog naloga za pretres imaju vlasti koje vrše pretres registrovanog sedišta preduzeća koje je podnosilac predstavke, ESLJP smatra da su u ovom konkretnom slučaju policijski službenici, zahvaljujući tome što su posedovali nalog o kome je reč, mogli pristupiti informacijama koje novinar nije želeo da objavi i koje su nužno vodile u obelodanjivanje identiteta drugih izvora.

55. To je dovoljno da ESLJP na osnovu toga zaključi da je u ovom slučaju došlo do „mešanja” u slobodu preduzeća koje je podnosilac predstavke da prima i saopštava informacije u smislu člana 10. stav 1. Konvencije.

56. Stoga se postavlja pitanje da li se to mešanje može smatrati opravdanim sa stanovišta člana 10. stav 2. ESLJP prema tome mora da razmotri da li je to mešanje bilo „u skladu sa zakonom”, da li se njime težilo „legitimnom cilju” prema navedenom stavu i da li je ono bilo „neophodno u demokratskom društvu”.

57. Imajući na umu zaključak koji je doneo u vezi sa članom 8. Konvencije (vidi stavove 41. i 42, gore), ESLJP smatra da je mešanje bilo u skladu sa zakonom i da se njime težilo legitimnom cilju.

58. Kada je reč o neophodnosti takvog mešanja u demokratskom društvu, ESLJP ponovo naglašava da ograničenja u pogledu poverljivosti novinarskih

izvora zahtevaju najveću moguću pažnju ESLJP (vidi *Roemen and Schmit*, gore navedeno, stav 46).

59. ESLJP primećuje da se u ovom konkretnom slučaju sporni nalog odnosio na pretres i plenidbu *svih dokumenata i stvari, u kakvom god da se obliku i na kakvom god medijumu da se ti dokumenti nalaze, koji su povezani sa krivičnim delima povodom kojih se istraga vodi...*

60. ESLJP primećuje da je formulacija tog zadatka relativno široka. Nalog za pretres je na taj način pružio široka ovlašćenja istražiteljima (uporedi s tim u vezi predmet *Roemen and Schmit*, gore naveden, stav 70). Iz tog ugla gledano, ESLJP primećuje da su policijski službenici koji su sami obavljali pretres, bez ikakvih mera i mehanizama zaštite, snosili odgovornost za to da procene da li je potrebno da zaplene bilo koji takav predmet.

61. Iako ESLJP ne može da zaključi na osnovu dokaza koje su mu stranke predočile da li je svrha pretresa bila obelodanjivanje novinarskih izvora, očigledno da je formulacija sadržana u nalogu isuviše široka da bi se ta mogućnost mogla isključiti. ESLJP ne može da prihvati objašnjenje Države da su izvori već bili pomenuti u spornom članku. Činjenica da su neki izvori bili objavljeni nije isključivala mogućnost da se otkriju drugi potencijalni izvori tokom pretresa. ESLJP smatra da su sporni pretres i plenidba bili nesrazmerni u meri u kojoj su omogućavali policijskim službenicima da pretresom tragaju za novinarskim izvorima. ESLJP primećuje da ubacivanje USB memorijske kartice u kompjuter predstavlja postupak koji može olakšati preuzimanje podataka iz memorije računara, na osnovu čega bi vlasti dobile informacije koje se ne odnose na krivično delo o kome je reč. Nalog od 30. marta 2009. nije bio dovoljno uzak u svom obimu da bi sprečio moguću zloupotrebu. S obzirom na stav koji je Država iznela pred ESLJP o tome da je jedini cilj pretresa bio utvrđivanje stvarnog identiteta novinara koji je napisao članak, sažetija formulacija u kojoj bi se taj cilj samo pomenuo bila bi dovoljna.

62. S obzirom na sve navedeno, ESLJP smatra da su, u konkretnim okolnostima ovog slučaja, pretres i plenidba izvedeni u registrovanom sedištu preduzeća koje je podnosilac predstavke bili nesrazmerni cilju kome se težilo.

63. Prema tome, u datom slučaju bio je prekršen član 10. Konvencije.

IV. PRIMENA ČLANA 41. KONVENCIJE

64. Član 41. Konvencije glasi kako sledi:

Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo delimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.

65. Preduzeće koje je podnosilac predstavke nije podnelo zahtev za pravično zadovoljenje. Prema tome, Sud smatra da nema potrebe da dosuđuje bilo kakav iznos po tom osnovu.

A. Sudski i ostali troškovi

66. S druge strane, preduzeće koje je podnosilac predstavke podnelo je zahtev za naknadu 8.210 evra na ime sudskih i ostalih troškova pred domaćim sudovima i 5.635 evra na ime sudskih i ostalih troškova u postupku pred ESLJP.

67. Država je prepustila procenu tog zahteva diskrecionim ovlašćenjima ESLJP.

68. Prema sudskoj praksi ESLJP, podnosilac predstavke ima pravo na naknadu sudskih i ostalih troškova samo u meri u kojoj je dokazano da ti troškovi stvarno i nužno postojali i da su razumni u pogledu iznosa. U ovom konkretnom slučaju, obrativši pažnju na dokumente koje ima u posedu i na sve gore navedene kriterijume, ESLJP ističe da predloženi računi sadrže i druge troškove osim onih koji su vezani za predstavku koja se odnosi na to da se nalog za pretres proglašava ništavim. Iako preduzeće koje je podnosilac predstavke potražuje samo delimičnu naknadu troškova, ono nije predložilo dokumentaciju koja bi mogla da posluži kao dokaz za tražene iznose. Stoga ESLJP odlučuje da ne dosudi nikakav iznos preduzeću koje je podnosilac predstavke na osnovu tog dela zahteva za naknadu troškova. Kada je reč o sudskim i ostalim troškovima postupka pred ESLJP, na osnovu posebnog računa, ESLJP smatra da te troškove u celosti treba da snosi tužena država. Prema tome, imajući na umu dokumente koje ima u svom posedu i sopstvenu sudsku praksu, ESLJP smatra da je razumno da dosudi iznos od 5.635 evra za postupak vođen pred ESLJP u Strazburu i taj iznos dosuđuje preduzeću koje je podnosilac predstavke.

B. Zatezna kamata

69. ESLJP smatra da je primereno da zatezna kamata bude zasnovana na osnovnoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uvećanoj za tri procentna poena.

SA SVIH NAVEDENIH RAZLOGA ESLJP,

1. *Proglašava*, većinom glasova, predstavku po osnovu člana 8. prihvatljivom;
2. *Proglašava*, većinom glasova, predstavku po osnovu člana 10. prihvatljivom;
3. *Zaključuje*, sa šest glasova prema jednome, da je prekršen član 8. Konvencije;

4. *Zaključuje*, jednoglasno, da je prekršen član 10. Konvencije;
5. *Zaključuje*, jednoglasno,
- (a) da je tužena država dužna da preduzeću koje je podnosilac predstavke u roku od tri meseca od datuma kada ova presuda postane pravnosnažna u skladu sa članom 44. stav 2. Konvencije plati na ime sudskih i ostalih troškova iznos od 5.635 evra (pet hiljada šest stotina trideset pet evra), uz svaki porez koji bi na ta sredstva mogao biti zaračunat preduzeću koje je podnosilac predstavke;
 - (b) da će se od isteka gore pomenutog roka od tri meseca do namirenja novčane obaveze primenjivati zatezna kamata na pomenuti iznos po stopi koja odgovara najnižoj kamatnoj stopi na zajmove Evropske centralne banke u periodu docnje, uvećana za tri procentna poena.

Sačinjeno na francuskom jeziku i objavljeno u pismenoj formi 18. aprila 2013, u skladu sa pravilom 77. stavovi 2. i 3. poslovnika Suda.

Klaudija Vesterdik
Sekretar

Mark Filiger
Predsednik

U skladu sa članom 45. stav 2. Konvencije i Pravilom 74. stav 2. Poslovnika Suda, uz ovu presudu prilažu se sledeća izdvojena mišljenja:

- (a) izdvojeno saglasno mišljenje sudije Paula Lemensa;
- (b) izdvojeno, delimično nesaglasno mišljenje sudije Helene Jederblom.

M. F.
K. V.

IZDOJENO SAGLASNO MIŠLJENJE SUDIJE LEMENSA

(Prevod)

1. Saglasan sam sa zaključcima presude, ali bih, kada je reč o oceni povrede člana 8. Konvencije, više voleo da su navedeni nešto iznijansirani razlozi od onih koji su u samoj presudi istaknuti.

2. U stavu 43. Presude ponovo se naglašava da se izuzeci koji su utvrđeni u članu 8. stav 2. moraju tumačiti usko i da potreba za njima mora biti uverljivo dokazana.

Po mom mišljenju, to podsećanje je trebalo staviti u jedan širi kontekst. U ovom konkretnom slučaju radi se o pravu na poštovanje „doma” jednog pravnog lica. Iako ne bih išao toliko daleko koliko ide koleginica sudija Jederblom u svom izdvojenom mišljenju, smatram da u ovakvom slučaju postoje veće mogućnosti za mešanje od mogućnosti koje bi postojale u slučaju koji bi se odnosio na fizička lica (vidi *Niemietz protiv Nemačke*, 16. decembar 1992, stav 31, Series A br. 251-B, i *Société Colas Est i drugi protiv Francuske*, br. 37971/97, stav 49, ECHR 2002-III). Smatram da samo ako se obrati dužna pažnja na taj aspekt predmeta možemo zaključiti da se izuzeci u odnosu na član 8. stav 2. moraju tumačiti usko i da potreba za njima mora biti uverljivo dokazana.

3. Prema stavu 44. Presude istražni sudija je „mogao” da naloži meru koja bi bila manje intruzivna. Ja nisam ubeđen da je ESLJP pozvan da donosi jedan tako jasan zaključak. Više bih voleo da je formulacija bila u manjoj meri afirmativna. ESLJP je, na primer, mogao da se „upita” nije li istražni sudija mogao na samom početku da preduzme manje intruzivnu meru i da konstatuje kako Država u svakom slučaju nije pokušala da dokaže da je bez pretresa i plenidbe koji su predmet predstavke, a za koje je nalog doneo istražni sudija, bilo nemoguće ustanoviti identitet autora članka (uporedi *Ernst i drugi protiv Belgije*, br. 33400/96, stav 102, 15. jul 2003, i *Martin i drugi protiv Francuske*, br. 30002/08, stav 86, 12. april 2012).

To ne menja konačni zaključak zato što, čak i da su razlozi koje je Država navela za opravdanje mešanja ocenjeni relevantnima, oni bi u svakom slučaju bili nedovoljni da se opravdaju pretres i plenidba o kojima je reč ili barem ne u datoj fazi (vidi *Roemen and Schmit protiv Luksemburg*, br. 51772/99, stav 59, ECHR 2003-IV; *Ernst i drugi*, gore navedeno, stav 104 i *Martin i drugi protiv Francuske*, gore navedeno, stav 88). S tih razloga to mešanje nije bilo neophodno u smislu člana 8. stav 2.

IZDVOJENO DELIMIČNO NESAGLASNO MIŠLJENJE SUDIJE JEDERBLOM

1. Iako sam saglasna sa zaključkom da su u ovom konkretnom slučaju bila prekršena prava podnosioca predstavke po članu 10. Konvencije, imam drugačije stanovište kada je reč o navodnoj povredi člana 8.

2. Interesi za koje se smatra da spadaju u polje dejstva zaštite prava na poštovanje privatnog života prema članu 8. prošireni su u sudskoj praksi ESLJP, posebno onda kada je reč o potencijalnim žrtvama povrede prava. Sudska praksa ESLJP, koja je na početku, kako se činilo, nudila zaštitu samo fizičkim licima, sada priznaje pravo pravnih lica na zaštitu njihovog „doma” i „prepiske”.

Takav razvoj započeo je predstavkama koje su podnosila fizička lica, a koje su se odnosile na mešanja na njihovim radnim mestima ili negde drugde u vezi s njihovim profesionalnim životom (vidi, između ostalih autoriteta, *Buck protiv Nemačke*, br. 41604-98, ECHR 2005-IV, i *Niemietz protiv Nemačke*, 16. decembar 1992, Series A br. 251-B). ESLJP je proširio svoje tumačenje pojma „dom” tako da ono obuhvata i profesionalne ili poslovne aktivnosti ili prostorije (vidi *Niemietz*, gore navedeno, stavovi 30–31). U tim predmetima nosilac prava prema članu 8. još uvek su bila fizička lica. U predmetu *Société Colas Est i drugi protiv Francuske* (br. 37971/97, ECHR 2002-III), međutim, ESLJP je pozivajući se na prirodu Konvencije kao „život instrumenta koji se mora tumačiti u svetlu savremenih uslova” i ukazujući na to da je on sam već priznao pravo preduzeća prema članu 41. na naknadu za nematerijalnu štetu pretrpljenu usled povrede člana 6. stav 1. Konvencije, presudio da je „došao trenutak da se smatra da se u određenim okolnostima pravo koje je zajemčeno članom 8. Konvencije mora tumačiti u tom smislu da obuhvata pravo na poštovanje registrovanog sedišta, filijala ili drugih poslovnih premisa preduzeća” (stav 41). ESLJP je taj zaključak doneo pošto je, *inter alia*, citirao sudsku praksu Suda pravde evropskih zajednica (SPEZ). U predmetu *Hochst protiv Komisije* (Presuda od 21. septembra 1989. u spojenim predmetima 46/87 i 227/88), Sud pravde evropskih zajednica je zaključio da bez obzira na neprimenljivost člana 8. potreba za zaštitom u sferi privatnih aktivnosti svakog lica, bilo ono fizičko ili pravno, mora biti priznata kao opšte načelo prava (Evropske) Zajednice.

U istom korpusu sudske prakse ESLJP je konstatovao da pravo na mešanje u meri koja je dopuštena članom 8. stav 2. može biti dalekosežnije onda kada je reč o profesionalnim ili poslovnim aktivnostima ili prostorijama nego u drugačijoj situaciji (vidi *Niemietz*, gore navedeno, stav 31, i *mutatis mutandis*, *Société Colas Est i drugi*, gore navedeno, stav 49).

3. U ovom konkretnom slučaju, nalog za pretres je bio dovoljno široko formulisan da obuhvati sve vrste materijala koji bi se odnosili na određena dela za koja se sumnjalo da su počinjena. Međutim, stvarni cilj istrage bio je da se identifikuje osumnjičeni novinar i da se obezbede dokazi protiv njega u vezi sa istragom povodom određenih konkretnih krivičnih dela. Pretres je sproveden u prisustvu novinara o kome je reč, koji je sve vreme saradivao sa policijskim službenicima. Čini se da istraga i pretres nisu bili upereni protiv preduzeća koje je podnosilac predstavke kao takvog niti protiv urednika lista.

Stanovište ESLJP jeste da pravo na mešanje mora biti dalekosežnije u slučaju kada je reč o poslovnim aktivnostima i poslovnim prostorijama. Okolnosti u kojima je ESLJP ustanovio povredu u tom smislu (u predmetu *Société Colas Est i drugi*, gde se radilo o situaciji u kojoj su državni inspektori zaplenili nekoliko hiljada dokumenata u sedištu preduzeća koje je podnosilac predstavke i raznim njegovim filijalama bez prethodnog ovlašćenja bilo kog sudskog organa) navode me na zaključak da se u ovom slučaju remećenje „doma” preduzeća koje je podnosilac predstavke, a koje se ogledalo u ulasku u prostorije preduzeća i ispitivanju novinara, ne može smatrati istovetnim sa mešanjem u njegovo pravo na poštovanje „privatnog života”. Kada je reč o oduzimanju papira tog novinara i o meri koja je sama po sebi vredna pažnje, a koja se ogledala u ubacivanju *USB* memorijske kartice u njegov računar, te mere su isto tako bile uperene protiv novinara kao osumnjičenog lica, a preduzeće koje je podnosilac predstavke nije ni tvrdilo da su te mere na njega direktno uticale na bilo koji drugi način. Po mom mišljenju, štaviše, te mere nisu bile takve da se mogu okvalifikovati kao mešanje u pravo podnosioca predstavke na poštovanje njegovog privatnog života. Iz tih razloga smatram da je predstavka očigledno neosnovana kada je reč o pritužbi prema članu 8. Konvencije i da je u tom delu i u tom smislu trebalo da bude proglašena neprihvatljivom.